

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

114. An obligatio eligendi digniorem exten... etiam ad resignantem
beneficium suum, in facorem alterius? Et an Collator peccet acquiescendo
resignationi minus digno, relicto digniori? Ex part. 2. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

loquitur absolute prohibendo ne assumatur ad beneficium minor quatuordecim annorum. Sed ad hoc respondet Nouarius *ubi supra*, vt visum est, & secundum sententiam Nouarii decidisse Rotam Romanam in vna Gerunden. beneficij, 12. Iunij 1579. coram Lan- celloto; prater Nouarium testatur Gaspar de benef. tom. 2. part. 7. c. 4. n. 10. & habetur etiam hæc decisio in nouiss. decis. 482. n. 3. in fine, part. 1. & ita etiam nouissimè hanc sententiam contra Riccium, & alios tenet idem Nouarius in nouo iur. Pont. concl. 14. n. 7.

3. Notandum est tamen hic obiter, non oportere esse expletum quartumdecimum annum ad obtinendum simplex beneficium vt notant Henrici. l. 10. c. 19. n. 2. Galli in *margarita cas. Consol. ver. beneficium*, n. 4. Velascus tom. 1. alleg. 8. Campanili in *diner. iuris ean. rub. 7. c. 6. n. 2.* Gonzalez reg. 8. *Cancell. gloss. 3. n. 90.* Azorius part. 2. lib. 6. c. 5. q. 7. & alij. Sufficit igitur annum 14. esse expletum; quidquid in contrarium afferant Tufchus concl. 338. n. 10. & 15. *litera E.* Mandosius de *estate minorum* c. 4. n. 3.

RESOL. CXIII.

An si Testator dicat, vt Capellania conferatur Sacerdoti, conferri possit Clerico minorum Ordinum?

Et an saltem pro vna, vel altera vice possit Episcopus dispensare supra dictam qualitatē? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 227.

§. 1. **N**egatiuè respondet Barbofa de *potest. Episcop. part. 2. allegat. 44. num. 17. & seq.* Castrus Palaus tom. 2. *tract. 13. disp. 1. punct. 6. n. 12.* & alij, quia præsentandus debet habere qualitatē à fundatore requisitam; sed fundator dixit, Capellaniam esse conferendam Sacerdoti; ergo si hac qualitate caret, non potest eligi, nec valet dicere habere illam aptitudinem, quia hoc non est propriè habere illam.

2. Verum ego sine vlllo metu contrariam sententiam in praxi sequi posse existimo, quam tueretur Perez de Lara de *Capellania lib. 2. cap. 5. num. 16.* Gratianus in *discept. forens. cap. 133. num. 1. & seq.* Patius de *resign. benefic. lib. 3. quest. 9. num. 3.* Gonzalez in *Regul. Cancellar. 8. gloss. 3. num. 74. & 104.* cum alijs penes ipsos, quando testator disponit per verba affirmatiua, vt si diceret instituat Capellanus Sacerdos, qui Missas celebret secus autè si disponeret per verba negatiua, dicens: vt nullus alius, nisi qui actu Sacerdos sit instituat, quia illa verba aptitudinem significant, non actum, nempe illam Capellaniam Ordinem sacerdotalem habere annexum, & esse sacerdotalem, & ideo sicut beneficium parochiale, & Canonicatus sacerdotales habent annexum Ordinem sacerdotalem & hoc non obstante, quando alicui conferuntur, non est necesse, vt actu Sacerdos sit, sed sufficit esse aptitudinem vt intra annum à die adeptæ possessionis Sacerdos ordinetur, sic in nostro casu potest conferri Capellania non Sacerdoti, dummodo habilis sit intra annum Sacerdos esse.

3. Notandum est etiam hic à fortiori contra Lambertinum de *inre patron. part. 1. lib. 2. q. 7. art. 27.* Gutierrez *consil. 1. num. 11. & consil. 2. n. 15.* Azorium p. 2. lib. 6. cap. 24. q. 3. Rodriguez *qq. Regul. tom. 2. q. 112. art. 2.* & alios, quod si testator dicat: Instituat Capellanus qui Missas celebret, ex istis verbis non inferitur Capellaniam, actu vel aptitudine proxima debere esse sacerdotalem sed conferri posse cui libet constituto in ætate 14. annorum. Ita Lara, Gonzales, & Barbofa, quos citat, & sequitur Castrus Palaus *loco cit. n. 18* quia supradicta verba solum significant, Capellanum adstrictum esse celebrare, sed huic obligationi potest per alium satisfacere ergo, &c. & ideo nisi

fundator dixerit, vt Capellanus teneatur per se ipsum Missas celebrare, & non per substitutum, poterit patronus præferre Clericum beneficij simplicis capaxem. Et ita etiam ego docui in *par. 2. tr. 14. ref. 18.*

4. Et tandem pro coronide huius resolutionis nota quòd ponendo aliquam Capellaniam actu, vel habitu sacerdotalem esse, ex consensu heredis potest Episcopus supra dictam qualitatē, saltem pro vna, vel altera vice dispensare, vt conferatur Clerico 14. annorum, secundum Aldephonsium de Lara de *Capellania lib. 2. cap. 5. n. 28.* Cuchus in *instrum. lib. 2. tit. 9. num. 62.* Vgolinus de *offic. Episcop. cap. 61. n. 7.* Abbas, Imola, Felinus, Nauarrus, Rebuffus, Zerola, Zecchius, Leo, Sà, Lambertinus, quos citat Castrus Palaus *ubi supra num. 21.* licet ipse *num. 22.* contrarium sentiat cum Gutierrez *consil. 1. n. 19.* Garcia de *benefic. tom. 2. part. 7. cap. 1. à num. 107.* quibus ego addo Monetam de *commut. vlt. volum. cap. 5. num. 302.* Riccium *collect. 158.* Barbosam in *collect. DD. super Concil. Trident. sess. 22. cap. 7. num. 7.* & alios penes ipsos rationem adducentes, quia Concilium Tridentinum *sess. 15. de reformat. cap. 5.* prohibet Episcopis, etiam cum consensu patroni, tollere qualitates in fundatione beneficiorum appo- sitas.

RESOL. CXIV.

An obligatio eligendi digniorem extendatur etiam ad resignantem beneficium suum in fauorem alterius?

Et an Collator peccet acquiescendo resignationi minus digno, relicto digniori? Ex p. 2. tr. 15. & Misc. 1. Ref. 41.

§. 1. **N**auarrus in *Miscellan. 38. num. 7. Sor. de iust. lib. 3. q. 6. art. 2. in fin.* & nouissimè P. Valquez *opus. de benefic. cap. 2. §. 4. dub. 7. num. 100.* asserunt extendi. Vnde Valquez ait: Cauere debent renuntiantes, ne prætextu consanguinitatis, vel alia via, prætextu maioris pensionis renuntient beneficium indigno, aut saltem minus digno. Vt enim supra diximus, sicut & electores, ita & renuntiantes tenentur consideratis omnibus, digniorem eligere, in quo forsitan plurà peccata committuntur, quam aduertantur. Hæc Valquez, satis quidem rigidè.

2. Opinio igitur contraria amplectenda mihi videtur, & amplexi sunt Regin. tom. 1. lib. 30. *un. 3. cap. 14. n. 170.* Lessius *lib. 2. c. 34. dub. 13. num. 61.* & Malderus in *2. tract. 9. c. 2. dub. 7.* qui citat Caietanum, Sà, & Salonium. Et ratio est, quia cum iste resignans non sit distributor, si iure permittatur in fauorem resignare, potest resignare digno, cui voluerit; neque hic est locus concursus, tanquam ad commune bonum, ex parte totius distribuendum, sed pars partii ius suum transfert. Vnde patet, etiam tunc collatorem non peccatum acquiescendo resignationi minus digno, relicto digniori; & sic Petrus de Aragona in *2. 2. q. 63. art. 2.* ait hanc sententiam esse conformem praxi receptæ, etiam ipsius Summi Pontificis.

RESOL. CXV.

An Episcopi post resignationem alicuius beneficij etiam in eorum manibus possint illud conferre suis, vel resignantis familiaribus, affinis, &c.